

MIA JUSSINNIEMI

A close-up portrait of Mia Jussinniemi, an elderly woman with short, dark hair, wearing black-rimmed glasses and a black turtleneck. She has a serious expression and is looking directly at the camera. The background is a dark, solid color.

ELLA TOBIN
AMFETAMIINIKAUPPIAS

JOHNNY
Kniga

Ensimmäinen painos

© Mia Jussinniemi ja Johnny Kniga 2025

Kuvaliitteen kuvat Ellan kotialbumeista.

Johnny Kniga

An imprint of Werner Söderström Ltd

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN: 978-952-362-160-2

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@kniga.fi

Sisällys

OSA 1	LAPSET PYYSIVÄT LEIPÄÄ, MUTTA MITÄ HE SAIVAT? TURPAAN.	9
	Kolme koditonta	12
	Paras paikka auringossa	16
	Huoran penikat	21
	Sankari	25
	Sininen farmariauto	29
	7. kerroksen koti	33
	Bismarck-ketju	40
	Apteekkimatkailua	45
	Parempi kuin paratiisi	50
	Sala-asukas parvekkeella	54
	Iso pamaus	58
	Rakas ihminen ja kumppani	62
	Kissajaoston johtaja	67
	10-vuotias äiti	77
	Sörkan Carlos Santana	81
	Syöveri	86
	Woody Allen	91

OSA 2	LAUSEET ALKAVAT SANALLA MINÄ	93
	Amfetamiini	95
	Jos jonkun näköistä setää ja tättiä	100
	Sitä saa, mitä tilaa	102
	Huumekauppa Oy	107
	Peikkotyöt	113
	Eriytynen paikka sydämässä	116
	Jumala vaikenee	119
	Neiti Kesäheinä	121
	Hura hura ja karvaiset kädet	129
	Pieni ihminen	138
	Pelon ajamana	141
	Pakettitoimisto	149
	Piriappelsiineja	155
	Linnaan lusimaan	162
	Nelosella	167
	Rolling Stones	172
	Skorpioni ja kauris	177
	Katkeruuteen kadonnut syyllisyys	181
	Hommia A:sta Ö:hön	185
	Ella oli mun testeri	195
	Lapun paikka	197
	Jumalan supersuosikki	202
	Psykopaattivärit lastenhuoneessa	204
	Poppanahommissa	209
	Tulipalo aivoissa	213
	Osin alkaa – osaanko lopettaa	219
	Viimeinen pysäkki	223

OSA 3	KAIKKI LOPETTAVAT JOSKUS	229
	15. joulukuuta	231
	Katko	236
	Rumia sanoja	239
	Tavallisen perheen outous	246
	Sossu	249
	Ihanan vaikea suhde	253
	Ikuisesti sinun	258
	Kaunotar	263
	Maailman paras veli	265
	"Voisko tästä sittenkin vielä selvitä?"	269
	Leijonan päivä	275
	Vahvin ihminen	278
	Minä olen muuttunut	281
	Aina uusi päivä kaiken muuttaa voi	284
	Lopuksi	287
	Kiitokset	289
	Lähteet	291

Joidenkin henkilöiden nimiä on muutettu ja osa henkilöistä on kokonaan unohdettu asianomaisten yksityisyyden suojaksi.

Niin on parempi.

OSA 1

**LAPSET PYYSIVÄT LEIPÄÄ,
MUTTA MITÄ HE SAIVAT?
TURPAAN.**

1953

Isojoella katoaa 17-vuotias Kyllikki Saari, joka löytyy surmattuna suohaudasta. Tapaus on edelleen selvittämättä.

Narcotics Anonymous perustetaan Yhdysvalloissa auttamaan huumeriippuvaisia toipumaan vertaistuen avulla. Järjestö kasvaa nopeasti ja leviää kansainvälisesti, järjestäen nykyisin yli 72000 kokousta viikoittain 143 maassa.

Yhdysvalloissa CIA tutkii ihmismielenhallintaa huumeiden ja psykologisen manipuloinnin keinoin. MK-Ultra-projekti kattaa yli 150 koetta, joissa käytetään muun muassa LSD:ta ja meskaliinia - usein ilman koehenkilöiden suostumusta tai tietoisuutta.

Ella syntyy.

Kolme koditonta

Jotkut oppivat säästäväsiksi vanhempien esimerkin avulla, ja toisia motivoi säästämiseen unelmien tavoitteleminen. Minua ajaa puhdas kauhu rahojen loppumisesta. Lapsuudessa rahaa ei ollut koskaan, ja se tiesi nälkäisiä aikoja, asumista autoissa ja metsissä. Maatessani sinisen farmari-auton takapenkillä päätin, ettei minulta koskaan aikuisena loppuisi rahat. Eivätkä ne olekaan loppuneet kuin yhden ainoan kerran.

Synnyin Mikkelissä päivää ennen jouluaattoja. Äiti kertoi sanoneensa kättilölle, että jos tulee tyttö, sen saa heittää seinään. Vaikka se olikin vitsi, se ei oikeastaan koskaan naurattanut. Ei ainakaan minua. Kättilö ei heittänyt minua seinään, mutta papereiden mukaan minut ja kaksi veljeäni heitettiin lastenkotiin, kun olin 3-vuotias. Äiti ei käynyt katsomassa meitä kertaakaan, koska hän pelkäsi isääni. Hänestä ei ollut isää vastustamaan. Äiti oli säällittävä. Hiljaiseksi ja pelokkaaksi hakattu ressurkka. Äiti oli jäänyt orvoksi 13-vuotiaana. Muukin suku oli hylännyt hänet, kun hän myöhemmin lähti isäni matkaan. Papereiden mukaan olen ikävöinyt äitiä, joka tuli hakemaan meidät pois vasta sitten, kun en enää edes tuntenut häntä.

Isä oli lastenkodin lähistöllä armeijassa ja kävi toisinaan meitä katsomassa. Hän näytti komealta sotilasvaatteissaan. Myöhemmin leikkasin lehdestä Hitlerin kuvia, joissa univormuun pukeutunut Führer sojotti käsi pystyssä, koska hän muistutti minua isästä. Isä sai hillittömän raivokohtauksen ja heitti matolle asetellut Hitlerit polttouuniin.

Leuhkinta kuitenkin oli, kun lastenkodille ilmaantui rikkaisiin naimisiin päässyt Elsa-täti. Vaikka Elsa-täti oli kova valehtelemaan, minä jumaloin häntä ja hänen sormessaan komeilevaa kellosormusta. Elsa-tädillä oli aito turkki, ja hän poltteli holkilla tupakkaa. Minäkin kuljin pihalla heinänkorsi tupakkana suupielessä ja puhaltelin mielikuvitus-savurenkaita. Elsa-täti oli luvannut hakea minut luokseen asumaan.

– Ei voi ottaa vain yhtä sisaruksista. Teidän pitää ottaa kaikki kolme, lastenkodilta kerrottiin hänelle.

Elsa-täti ei enää koskaan palannut asiaan.

Mummo vieraili sunnuntaisin ja vei minut kirkkoon. Punaisen kirkon alttarilla roikkui Jeesus ristillä. Koin, että mummo oli ainoa, joka minusta välitti.

– Jos tekee väärin, taivaan isä rankaisee, mummo opetti.

Kesällä mummo tuli joka päivä tuomaan meille mansikoita. Sitten hän kuoli, mutta meitä ei viety hautajaisiin.

Kun olimme olleet veljieni kanssa Mikkelissä lastenkodissa niin kauan, ettei minulla ollut ainoatakaan muistikuvaa elämästä ennen sitä, äiti haki meidät pois. Olin 7-vuotias. Veljeni Kentti oli vuoden vanhempi ja vanhin veljeni Makri 9-vuotias. Istuin junassa äidin vieressä ja ihmettelin, miksi Kentti oli otettu mukaan. En käsittänyt, että

myös hän oli veljeni. Lastenkodissa kaikki lapset olivat olleet vain lapsia, joiden kanssa asuttiin samassa suuressa talossa. Kenttiä ja Makria tapasin laitoksessa päivinä, jolloin kaikki lapset vietiin suureen saliin kirjoittelemaan kirjeitä kotiin. Makrin olin jotenkin ymmärtänyt veljekseni, mutta lahjakkaan piirtäjän Kentin aikomukset lähettää piirustuksiaan isälle olivat mielestäni täysin mahdottomia.

– Mun isälle et kyllä lähetä mitään, ilmoitin Kentille ja leikkasin piirustuksen kahtia.

Kentti sekosi ja heitti pulpetin ulos lastenkodin ikkunasta.

1960

Neljä nuorta telттаilee Espoon Bodominjärven rannalla. Kolme heistä löydetään kuolleena. Tapaus on edelleen selvittämättä.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto käynnistää valtakunnallisen varhisaamiaiskampanjan, jonka tavoitteena on varmistaa, että jokainen koululainen saa ravitsevan aamiaisen ennen koulupäivän alkua.

Paras paikka auringossa

Junamatkan päässä meitä odotti suuri ja kylmä omakotitalo Espoossa. Yleensä talossa ei ollut aikuisia edes yöllä. Vanhemmat olivat ehkä töissä tai jossain muualla. Kotona heitä ei juurikaan näkynyt. Olimme kasvaneet aidatulla lastenkodin pihalla, mutta nyt maailma oli avoin. Naapurustolle meistä aiheutui nopeasti vaivaa. Kolme villiä kakaraa vailla valvontaa johti jatkuviin ongelmiin. Huomasimme oravan ja kaadoimme koko puun, koska olisimme halunneet ottaa oravanpoikasen lemmikiksi. Alueen muita asukkaita ei ilahduttanut autotiellä makaava katkaistu puunrunko, mutta emme mekään saaneet oravanpoikasta kiinni.

Mietin usein, olenko oikeasti olemassa. Minulle ei ollut vaikeaa noudattaa sääntöjä, jos ne kerrottiin selkeästi. Paljon vaikeampaa oli, jos sääntöjä ei ollut. Ihmettelin usein, miksi äiti tai isä pystyivät määräämään minua ja kuka oli päättänyt, että juuri he olivat vanhempiani. Jossakin vaiheessa olen päättänyt siihen lopputulokseen, että olin olemassa.

Meidän oli suoriuduttava itsenäisesti käytännön asioista, vaikkei meillä ollut elämästä muuta kokemusta kuin se, minä olimme saaneet korkealla aidalla ympäröidyltä lastenkodin pihalta. Nälkä oli kuitenkin hyvä opettaja.

Kyläkaupassa oli velkatili ruokaostoksia varten, ja suuntasimme sinne Kentin kanssa. Kello kilahti, kun avasimme oven. Myyjä katseli nyrpein ilmein, kun ilmestyimme tiskille. Tuotteet piti pyytää yksitellen myyjältä, joka nosteli ne takanaan olevilta hyllyiltä tiskille.

– Sitten otettais vielä perunoita, Kentti sanoi.

Neiti huokaisi syvään, mutta lähti kuitenkin hakemaan perunoita takahuoneesta. Kun nainen oli kadonnut näkyvistä, Kentti kurkotti tiskin yli ja kahmi kassana toimivasta puulaatikosta rahat taskuihinsa.

– Harasoo, hän sanoi.

Kellon kilahdus jäi soimaan myymälään, kun Kentti katosi ja jätti minut yksin selviytymään tilanteesta.

Seisoin tiskillä lapaset suorina, kun myyjä palasi edelleen huokailleen.

– Nää tulis laskulle, sanoin.

Myyjä katsoi pitkään.

– Teillä on kyllä entisetkin maksamatta.

Katselin ruokia tiskillä ja nälkä väänsi sisuskalut solmuun. Edessä oli jälleen yksi nälkäinen päivä ja yö. Koulussa onneksi sai ruokaa.

Kentti joutui aina ongelmiin, vaikka ei erityisemmin edes yrittänyt. Naapurin ukolla oli hevonen, joka veti kärryjä perässään. Kentti halusi tietenkin ajaa hevosta ja ilmoitti ukolle, että kokemusta löytyy. Ukko luovutti hevosen Kentille, joka hyppäsi kärryille.

– Hojaa, huusi Kentti.

Hevonen juoksi kärryineen lähimpään ojaan, eikä Kentillä ollut enää asiaa ukon maille.

Kentin kanssa ei viihtynyt kukaan. Minä pelkäsin häntä, ja välimme olivat riitaiset. Makri oli toista maata. Hän oli maailman paras veli. Makri oli ujo ja hiljainen, minä taas sosiaalisesti hieman lahjakkaampi. Kuljin talosta taloon ja kyselin, että voisimmeko hoidella teidän eläimiä tai jotain, jotta saisimme syötävää.

Isä oli joskus jonkinlaisena kattofirman edustajana ja teki itsekkin kattohommia. Jos isä oli kotona, hän oli aina hiljaa ja murjotti hetekalla. Hänellä oli pieni radio, johon oli väännetty rautalangasta antenni. Radiossa ihmeteltiin ”liekö sähkövaloa”, kun minä seisoin nurkassa. Myöhemmin ymmärsin, että radiojuontajan nimi oli Lieko Zachovalová. Nurkat tulivat tutuksi, sillä niissä seisottiin pitkään ja hartaasti. Usein koko yö. Opin nojaamaan seinään niin, ettei isä huomaa. Siten saattoi nukahtaa hetkeksi. Nurkkaan joutui, jos oli tehnyt jotain tai jos ei ollut tehnyt mitään. Isä saattoi saada raivokohtauksen esimerkiksi siitä, jos tuli keittiöön pesemättä käsiä. Siitä on minulle jäänyt pinttymä päähän. Kärsin edelleen jonkinlaisesta bakteerikammosta. Rangaistukset olivat täysin sattumanvaraisia ja nurkat niistä lievimpiä.

Yhtenä päivänä taivas oli sinitarranväriäinen, ja aurinko sulatti pikikattojen saumaukset. Katolle mahtui juuri ja juuri kaksi lasta, mutta vain toiselle oli tarjolla ”kuninkaanpaikka”. Se kohta katosta, mihin aurinko parhaiten paistoi, ja mistä saattoi raapia irti tahmeaksi sulanutta pikeä. Makri oli valannut ”kuninkaanpaikan”, mutta minulla oli varma keino, millä saada hänet siirtymään.

– Faija tulee, sanoin.

Makri valahti kalpeaksi ja häipyi katolta. Ilo paikasta auringossa jäi lyhyeksi, kun huomasin, että isä todellakin oli ilmestynyt pihaan. Tulin rivakasti alas katolta. Isällä olikin jo remmi kädessä. Olin niin peloissani, että pissasin jaloille, ni, kun isä hakkasi vyöllään minua kaikin voimin. Minä en paljastanut, että Makrikin oli ollut katolla. Sellaiset meidän välimme olivat. Luotimme toisiimme. Eihän meillä muuta ollut.

Kun isä tuli kännissä kotiin, häneltä oli kateissa kaikki. Kun isä sai päähänsä, että häneltä oli kadonnut punainen norttiaski, tilanne oli nopeasti hengenvaarallinen. Koska mitään askia ei ollut koskaan ollutkaan, oli sitä mahdotonta löytää. Joka tapauksessa mahdollisia syyllisiä oli vain kaksi: minä tai Makri. Sillä kertaa Kentti ei ollut paikalla.

– Perkele, isä huusi.

Tiesin, että kohta Makri saisi turpaan. Ryntäsin ovesta ulos ja ostarin baarille. Tiskillä sepustin jonkin kummallisen tarinan, jolla sain norttiaskin velaksi. Noihin aikoihin ei ollut harvinaista, että lapsia komennettiin hakemaan milloin mitään. Kaljaa, tupakkaa tai isää kapakasta. Pikkukakaran asema maailmassa oli sellainen, ettei norttiaski kädessä juoksentelu herättänyt kenenkään kiinnostusta. Vaikka laki kielsi aikuisen ihmisen pahoinpitelemisen, menisi vielä kauan ennen kuin yhteiskunta havahtuisi lasten hakkaamiseen. Kestäisi vielä kaksi vuosikymmentä ennen kuin perheen pienimpien pahoinpitely kasvatusmenetelmänä kiellettäisiin. Tulevaisuudesta tietämättömänä painelin kotiin ja piilotin askin sängyn alle, josta se sitten hetken kuluttua ”löytyi”, eikä kukaan kuollut sinä iltana.

Makri ja minä suojelimme toisiamme, mutta Kentillä ei ollut ketään. Hän oli meistä se, joka otti eniten osumaa isältä. Kerran isä huomasi, että joku oli piirrellyt pöytään. Piirrosta ei huomattu heti, koska pöydällä oli liina.

– Kuka on piirtänyt? Isä kysyi.

Katsoin Makria. Tiesin, ettei syyllinen ollut kumpikaan meistä. Kentti taas tiesi, että turpaan tulisi joka tapauksessa. Häntä ei haitannut se, että myös me saimme osamme, vaikkemme syyllisiä olleetkaan.

Huoran penikat

Eräänä iltana äiti tuli töistä kotiin. Hän työskenteli työmaaruokalassa Vuosaarella, mistä ei ollut kulkuyhteyksiä kotiin. Taksiin oli varaa vain kaksi kertaa viikossa: maanantaina, kun työt alkoivat ja perjantaina, kun viikonloppu oli edessä. Joku voisi kutsua sitä ainoaksi mahdolliseksi keinoksi käydä töissä, mutta meillä sitä kutsuttiin huoraa-miseksi. Tunnelma oli erikoinen. Iloitsin siitä, että äiti oli tuonut työmaaruokalasta keitettyjä perunoita, joita hän oli aikeissa paistaa meille. Isä paiskasi kuitenkin paistinnun perunoineen seinään ja pyyhki äidillä lattiaa. Äiti itki, eikä tapellut vastaan. Isä haukkui äidin huoraksi ja kävi jälleen kerran läpi sen, ettei hänellä ollut kuin yksi lapsi. Makri. Me muut olimme huoraamisen seurausta. Huoran penikoita.

Vuokra-asuntomme omistaja Pekkola ajeli autolla, jossa oli toisinaan jonkinlaista vikaa. Auto piippaili ulkona, ja Kentti huomautti siitä jatkuvasti.

– Pekkolan auto tyyttää, Pekkolan auto tyyttää, hän jankutti.

Isä hakkasi Kentin, eikä Pekkolan auto enää sen jälkeen tyytänyt.

Kentti oli isän nyrkkeilysäkki ja hän hakkasi Kenttiä milloin milläkin. Kerran hän löi vyön solkipäällä niin, että metalliosa osui Kentin otsaan. Siihen jäi arpi, joka säilyi Kentillä kuolemaan saakka.

Kentti on aina ollut kiinnostunut satuttamisesta, tulesta ja pelottelemisesta. Espoon omakotitalon keittiössä Kentti vaati minua pitämään palavia tulitikkuja sormissani.

– Sä et pudota sitä ennen kuin annan luvan, Kentti sanoi.

Kyykistyin lattialle ja puristin palavaa tikkua. Tuli poltti nopeasti tikun ja lähestyi sormiani. Kentti vahti vieressä, että noudatin hänen käskyään. Sitten tuli tavoitti sormeni, ja heitin tikun lattialle. Olin kyykyssä ja rukoilin mielessäni, ettei Kentti raivostuisi. Ehkä kukaan ei kuullut rukousta, sillä Kentti potkaisi minua päähän. Potkun voimasta kaaduinpäin puuhellaa, johon löin pääni. Sitten oli vain mustaa.

Yritin avata silmiäni, mutta en nähnyt mitään. Makri häntääntyi ja ryhtyi vuorostaan syytteleämään tulitikkuja.

– Ella, näetkö valoa, hän kyseli.

En nähnyt.

– Voi kun isä tietäisi, sanoin.

Vain isästä oli vastusta Kentille. Sitten oksensin ja nukahdin.

Myöhemmin äiti kertoi, että pahimmalta oli tuntunut se, ettei minua voinut viedä lääkäriin, koska isä oli edellisenä päivänä ”antanut minulle isän kädestä” oikein kunnolla katolla oleskelemisesta. Sellaisilla jäljillä ei ollut mitään asiaa lääkärin juttusille. Vartaloni oli täynnä mustelmia ja remmin jälkiä. Näköni palautui kuitenkin seuraavana päivänä.

NAINEN SUOMALAISEN HUUMEKAUPAN HUIPULLA.

Väkivaltainen lapsuus kasvattaa Ellasta aikuisen,
joka ei pelkää mitään - paitsi huumeiden loppumista.

Tie vie Ellan syvälle rikollisuuteen ja nostaa hänet yhdeksi harvoista
naisista suomalaisen huumekaupan hierarkian huipulla.

Kirjassa Ella kertoo elämästään miesten maailmassa:
selviytymisestä ja peloista mutta myös voimasta ja valinnoista,
jotka lopulta muuttivat kaiken.

Ella Tobin - Amfetamiinikauppias on poikkeuksellinen ja pysäyttävä
kertomus suomalaisen huumemaailman varjoista.

MIA JUSSINNIEMI on rikostoimittaja ja tietokirjailija,
joka on toimittanut myös tv-dokumentteja. Jussinniemi on tunnettu muun
muassa huippusuositusta äänikirjasarjasta *Kasvoton kohtaaminen*.

	
www.johnnykniga.fi	30.16 978-952-362-160-2

Kansisuunnittelu: People's
Kannen valokuva: Marek Sabogal